

Oponentský posudek

Katarina Myslíková:

Novější anglicismy v maďarštině a v češtině v posledních desetiletích

V (1.) úvodní části si diplomantka klade za cíl diplomové práce sestavit korpus anglicismů, které maďarština a čeština přejímají zhruba od počátku 90. let 20. století. Vychází ze slovníků neologismů, cizích slov, pracuje i s národními korpusy a jazykovědnými časopisy. Hodlá se zabývat těmi anglicismy, které v maďarské a české slovní zásobě již mají určité místo, hapax legomenům nevěnuje pozornost.

V (2.) teoretické části autorka zkoumá důvody a způsoby pronikání anglicismů do maďarštiny a češtiny, jakož i různé stupně jejich zdomácnění. Zabývá se adaptací přejímaných anglicismů z hlediska pravopisu a výslovnosti, morfologie a slovtvorby v obou zkoumaných jazycích.

V (3.) analytické části se diplomantka věnuje analýze shromážděného korpusu, tj. 365 lexikálním jednotkám. Anglicismy roztříдила do deseti tematických kategorií. K jednotlivým heslům uvádí výklad významu a výslovnost, pokud se liší od psané formy. Když výslovnost v češtině a v maďarštině není stejná, uvádí ji v obou jazycích (v maďarštině místy s nepřesnostmi, např. happening, str. 43, hamburger, str. 63, paperback, str. 67). Také se snaží uvést české a maďarské ekvivalenty přejímaných slov, pokud existují, (maďarské ekvivalenty ne vždy úplně důsledně, např. pixel str. 33, save str. 34, poster/poszter str. 39, headhunter str. 56, cash str. 55, dealer/díler str. 55, marketing manager str. 57). V korpusu nacházíme i anglicismy, které do maďarštiny a češtiny pronikly dříve než před 20 lety, např.: thriller, slogan/szlogen, star/sztár, stress/stressz, super/szuper, teenager, trend, match/meccs, holding.

Na konci této kapitoly diplomantka shrnuje výsledky výzkumu. Konstatuje, že nejvíce zastoupená je terminologie z oblasti informačních a telekomunikačních technologií. Pravopis přejatých slov hodně závisí na míře zdomácnění a rozšíření v jazyce. Pokud se slovo přepisuje foneticky, zpravidla to znamená, že již zdomácnělo. Korpus hodnotí z hlediska zastoupení slovních druhů, morfologie, upozorňuje na výskyt pleonastických vyjádření.

Autorka se zhostila svého úkolu. Sestavila korpus anglicismů, které pronikly do maďarštiny a češtiny zhruba v posledních dvou desetiletích. V tematicky tříděném korpusu úspěšně analyzuje míru adaptace přejatých slov nejen na základě pravopisu, ale také ohýbání a slovtvorby v obou jazycích. Srovnává rozdílné snahy nahradit přejímaná slova vhodnými domácími termíny v maďarštině a češtině.

Práci by prospělo, kdyby autorka u všech zkoumaných anglicismů uvedla jejich výskyt. Naopak u přejatých slov zařazených do sportovní tematiky, do oblasti Auto-moto a cestovního ruchu uvádí (zbytečně) celé texty, nalezené v Maďarském národním korpusu, v nichž se dané anglicismy vyskytují, včetně autorů a názvů článků.

Práce není prosta terminologických nepřesností, např.: „V korpusu jsme našli slovesotvorné koncovky: -ik: internetezik, lobbizik str. 69, jakož ani překlepů.

Doporučuji práci přijmout a klasifikovat stupněm velmi dobře.

V Praze, 21. května 2010

PhDr. Angelika Schreierová